

Groen en Heem Actueel

Nr.2, juni 2025

Nieuwsbrief van de vereniging Groen en Heem betrokken bij onze natuur en cultuurhistorie!

Correspondentieadres

Groen en Heem, Postbus 567, 5550 AN Valkenswaard
+31-(0)40-22 60 010, info@groenenheem.nl

Redactie

Bas Verbeek, (eindredactie en lay-out)
Lambert de Brouwer en Ton Zwerts (redactieleden)

Agenda

Juli

September

Augustus

Wist u dat...

... je problemen in de openbare ruimte vanaf nu via de BuitenBeter app kunt melden;
... er wilde zwijnen in de bebouwde kom van Valkenswaard zijn gespot;
... kinderen van basisscholen uit Cranendonck leren van en met natuur;
... de Raad van State het gebruik van de crossverenigingen op het Eurocircuit beperkt;
... de bouw van een appartementencomplex bij de molen in Borkel en Schaft niet doorgaat;
... het gebruik van glyfosaat in Valkenswaard moet worden stopgezet op gemeentegrounden;
... Valkenswaard een natuurbegraafplaats krijgt;
... wij onze wandelschoenen weer hebben aangetrokken voor een ommetje Borkel.

"Van het Bestuur"

Oproep contributie 2025

De contributie voor 2025 bedraagt € 10,- leden kunnen dit bedrag overmaken op banknummer **NL17TRIO0391081616**, ten name van Groen en Heem.

Nieuws en actualiteiten

Eurocircuit

In mei heeft de Raad van State in een spoedprocedure bepaald dat het gebruik door zowel de rallycross als de motorcross moet worden beperkt, in afwachting van de behandeling van de hoofdzaak in 2026/2027. Tot die tijd mogen er minder wedstrijden en trainingen plaatsvinden. De rechter kwam tot die uitspraak na afweging van belangen van de crossverenigingen met die van de natuur en omwonenden.

De hoogste bestuursrechter gaf ook alvast aan dat het wegstrepen van de stikstofuitstoot door het crossen met het niet langer bemesten van enkele weilanden geen stand zal houden. De spoedprocedure ging verder niet inhoudelijk in op de ingediende complexe beroepsgronden. Daarvoor zal tevens een onafhankelijk onderzoeksbureau worden ingeschakeld

Bouw appartementencomplex bij Molen van Borkel en Schaft gaat niet door

Het college van B&W van Valkenswaard heeft in april aangegeven niet langer medewerking te verlenen aan het herstel van het monumentale molenhuis en de ontwikkeling van een kleinschalig appartementencomplex achter de molen. Aanleiding was het feit dat de werking van de molen onvoldoende kon worden gewaarborgd. Hierop is in zienswijzen op het voorontwerpbestemmingsplan gewezen door de molenaar van de molen, door de Stichting Hollandsche Molen en door Groen en Heem.

De projectontwikkelaar is het niet eens met het besluit en heeft in reactie enkele brieven verstuurd aan de gemeenteraad. Groen en Heem zal de ontwikkelingen nauwlettend volgen.

Gebruik Glyfosaat moet ook in Valkenswaard aan banden

In afgelopen bulletins gingen we in op het gebruik van het omstreden chemische bestrijdingsmiddel Glyfosaat op landbouwgronden in Valkenswaard. Groen en Heem heeft middels brieven aan gemeenteraad en college van B&W daar aandacht voor gevraagd. Daarop is niet of nauwelijks enige reactie van betekenis gekomen. Verheugend echter is het beleid van de provincie Noord-Brabant dat gericht is op het verminderen van het gebruik ervan, met name op provinciale pachtgronden. Er geldt een verbod op het gebruik van glyfosaat op deze gronden en er wordt gewerkt aan duurzame pachtvoorwaarden, waarbij vanaf 2027 geen chemische gewasbeschermingsmiddelen en kunstmest meer gebruikt mogen worden. Het doel is om het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen te verminderen en de bodem- en waterkwaliteit te verbeteren. In zones van 1 kilometer rond stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden gelden al sinds 2024 duurzame pachtvoorwaarden.

Dat maatregelen dringend gewenst zijn blijkt ook uit het bericht deze maand over een grootschalig internationaal onderzoek met

ratten waaruit een statistisch verband te zien was tussen glyfosaat - de werkzame stof van onkruidverdelger Roundup - en kanker. De deskundigen noemen de bevindingen "baanbrekend" en "zorgwekkend". Zij vinden dat de Europese toelatingsautoriteiten de stof zo snel mogelijk moeten herbeoordelen.

Onderzoekers uit Europa en de Verenigde Staten vonden onder meer een statistisch significant verband tussen glyfosaat en leukemie. Ook was er een link met meer dan tien andere tumoren, waaronder huid- en leverkanker.

We roepen de gemeente Valkenswaard dan ook nogmaals dringend op om, in navolging van de provincie Noord-Brabant en vele andere gemeenten om over te gaan tot het treffen van maatregelen ter bescherming van de gezondheid van haar inwoners.

Stand van zaken van het landgoedplan aan de Gildebosweg te Waalre

In 2019 bleek projectontwikkelaar Green2Live het plan te hebben om landhuizen te bouwen aan de Gildebosweg in het buitengebied van Waalre. Het betreffende gebied is sinds 2009 in bezit van Vereniging Natuurmonumenten (NM) en bestaat uit circa 4 ha bossen/natuur in het Natuurnetwerk Brabant en 6 ha landbouwgrond. De mogelijkheid om landgoederen te ontwikkelen bestaat al sinds 1928 (Natuurschoonwet) en was destijds vooral bedoeld om bestaande landgoederen te behouden. Maar van deze wet wordt nu ook gebruik gemaakt voor inrichting van nieuwe landgoederen. NM zegt het terrein te moeten verkopen om elders grond voor natuurontwikkeling te kunnen aankopen.

Bezorgde bewoners kwamen in actie en richtten vereniging Het GildeWoud op met als doel om het gebied volledig een natuurbestemming te geven én publiekelijk toegankelijk te houden. Een initiatief tot samenwerking tussen Het GildeWoud en de projectontwikkelaar Green2Live om gezamenlijk een plan te ontwikkelen strandde in 2022. Green2Live kon zich om onduidelijke redenen niet vinden in de voorstellen van Het

GildeWoud en trok zich eenzijdig terug uit het overleg. Het werd vervolgens lange tijd stil rondom het project en vereniging Het GildeWoud is in de tussentijd overgegaan in Vereniging Groen en Heem.

Vanwege de voormalige vuilstort op het terrein is het opstellen van een zogenaamd hergebruikplan verplicht voordat er iets anders met het terrein gedaan kan worden. De overheid bekijkt dan of de plannen geen risico's opleveren voor mens, milieu of natuur.

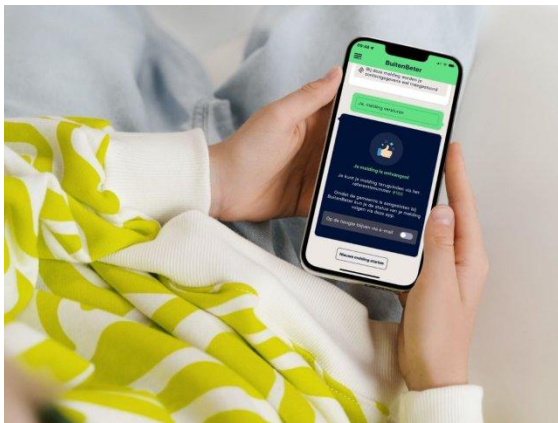
Het opstellen van dat plan heeft de nodige tijd gekost, ondermeer omdat aanvullend bodemonderzoek nodig was. Inmiddels is het hergebruikplan door de omgevingsdienst akkoord bevonden en werd het gepubliceerd in april jl. Groen en Heem heeft tegen dit plan bezwaar gemaakt, ondermeer omdat er grote grondverplaatsingen zijn voorzien die in onze ogen niet nodig zijn. Grondverplaatsing brengen risico's met zich mee op deze voormalige vuilstort waarvan de historie niet bekend is. De volgende stap in het proces is behandeling van het bezwaar tegen het hergebruikplan. Mocht er een definitief hergebruikplan worden vastgesteld, moet vervolgens de huidige bestemming van het gebied nog worden gewijzigd van natuur/agrarisch in landgoed. Ondermeer de gemeenteraad van Waalre moet hierover stemmen.

Groen en Heem zal dit proces nauwlettend in de gaten houden en zich blijven inzetten voor 100% vrij toegankelijke natuurontwikkeling.

Meld problemen in de openbare ruimte via de BuitenBeter app!

Vanaf 1 mei 2025 kan gebruik worden gemaakt van de BuitenBeter app om snel en eenvoudig een melding te maken als je iets ziet dat niet klopt in de openbare ruimte. De MijnGemeente app verdwijnt.

Met BuitenBeter kan op een laagdrempelige manier een melding gedaan worden van alle incidenten in de openbare ruimte. Denk bijvoorbeeld aan een omgevallen boom, zwerfafval, of schade aan een afvalbak of speeltoestel. Je kunt de categorie, de locatie, selecteren en eventueel een foto toevoegen. De gemeente gaat vervolgens dan aan de slag om de melding af te handelen.

Hoe werkt BuitenBeter?

1. Download de BuitenBeter App. Deze is gratis te downloaden via de Apple Store of de Google Play Store.
2. Open de app, maak een foto, selecteer een categorie en geef de locatie door.
3. Verstuur je melding en volg de status!

[Bron: Website Gemeente Valkenswaard](#)

Beken en sloten voortaan anders gemaaid: 'Hiermee voorkomen we wateroverlast'

Op veel plekken worden in het Dommelgebied beken en sloten gemaaid. Door de bodem en oevers of slootkanten te maaien, groeit een beek of sloot niet dicht en kan het water weg. "Hiermee voorkomen we wateroverlast en zorgen we dat het water blijft stromen", zegt waterschap De Dommel.

Sinds 1 april 2025 werkt het waterschap met de nieuwe gedragscode voor bestendig beheer en onderhoud. Door de komst van de Omgevingswet gelden er strengere regels. "Hierdoor kan het zijn dat we op een andere manier maaien dan je van ons gewend bent", licht het waterschap toe.

Dit verandert er

In principe maait het waterschap nergens meer in het Dommelgebied beken of sloten volledig kaal. Ook niet voor de winter. "Dit betekent dat we bij iedere beek of sloot nog maar één oever of slootkant volledig maaien. En dat we aan de andere kant begroeiing op de oever of slootkant laten staan. Net als minimaal 25 centimeter van de begroeiing onder water. Eén keer per jaar wisselen we van kant. Is de linkeroever of slootkant dit jaar aan de beurt, dan maaien we volgend jaar de rechteroever of slootkant."

Er zijn uitzonderingen. Bijvoorbeeld op plekken waar een riooloverstort uitkomt in een beek. Op deze plekken maaien ze beken wel volledig kaal. "Dit doen we om gezondheidsrisico's voor mens en dier zo veel mogelijk te beperken. Of op plekken waar de kans op schade door wateroverlast groot is. Maar ook op plekken waar we verplicht zijn om exoten te bestrijden, kunnen we ervoor kiezen om beken of sloten volledig te maaien."

Het hele jaar door laten staan van begroeiing is een maatregel binnen de nieuwe gedragscode. Daarnaast wisselt waterschap De Dommel met het maaien van de oever of slootkant waar dat kan pas na het broedseizoen. Allerlei dieren en insecten profiteren hiervan. Denk aan broedvogels, amfibieën en libellen die leven in en om het water.

"Als we toch maaien tijdens het broedseizoen, gaan we zorgvuldig te werk", vertelt het waterschap. "Onze veldmedewerkers en

aannemers die werken voor ons waterschap letten goed op de aanwezigheid van nesten. In Nederland zijn alle broedende vogels beschermd. Op plekken waar we weten dat er broedende vogels zitten, ontzien we broedende vogels en hun nesten. Dit doen we door tien meter rondom het nest niet te maaien.

[Bron: Valkenswaard 24 25-05-2025](#)

Nieuwe subsidie voor afkoppelen hemelwater

Door klimaatverandering krijgen we steeds vaker te maken met extreme weersomstandigheden: hevige regenbuien én langere periodes van droogte. Door regenwater op eigen terrein op te vangen, houd je je tuin groener in droge tijden én help je wateroverlast te verminderen. Om hierin te ondersteunen heeft de gemeente Bergeijk een subsidieregeling voor het afkoppelen van de regenpijp. Dit betekent dat schoon regenwater niet langer onnodig in het riool verdwijnt maar bijvoorbeeld via de bodem infiltreert of wordt gebruikt om je tuin te besproeien. Afhankelijk van de situatie kun je tot € 2.500 subsidie ontvangen!

Wil je subsidie aanvragen? Meld je aan via <https://www.bergeijk.nl/subsidie-afkoppelen-hemelwater>.

Een adviseur komt vervolgens bij je thuis om te bekijken wat mogelijk is en samen een plan te maken. Na goedkeuring van de gemeente voer je de werkzaamheden uit en volgt een controle. Daarna ontvang je de subsidie.

[Bron: website Gemeente Bergeijk 06-05-2025](#)

Wilde zwijnen in bebouwde kom van Valkenswaard gespot

Op 5 mei zijn in de vroege ochtend (nacht) in de wijk Turfberg in Valkenswaard enkele wilde zwijnen gezien. De gemeente heeft dit gemeld bij de betreffende instanties en het IVN houdt de komende tijd in de gaten of ze vaker zwijnen zo ver in de bebouwde kom zien.

Het beheer van wilde zwijnen is in Nederland geregeld bij de provincies. De provincie Noord-Brabant is in alle gemeenten in onze provincie verantwoordelijk voor de wilde zwijnen. De Faunabeheereenheid Noord-Brabant (FBE) adviseert de provincie hierover. De uitvoering wordt gedaan door de lokale Wildbeheereenheid (WBE). Dit is een vereniging van lokale jachthouders.

Het beheer moet ervoor zorgen dat er zo min mogelijk wilde zwijnen in Noord-Brabant als populatie leven. Maar dat is niet makkelijk. De laatste jaren stijgt het aantal wilde zwijnen in Noord-Brabant, ook in deze regio. Melden van wilde zwijnen binnen de bebouwde kom

Melding maken van wilde zwijnen kan bij de gemeente via www.valkenswaard.nl/melding-maken of via de BuitenBeterApp.

Wat moet je doen als je wilde zwijnen tegenkomt?

In de periode van april tot juli hebben wilde zwijnen jongen. Daardoor kan een zwijn feller reageren op de aanwezigheid van mensen en andere dieren. Wees daarom extra voorzichtig!

- Blijf rustig, houd afstand en wacht tot het zwijn doorloopt. Een zwijn is van nature schuw en valt in principe niet zonder reden aan. Als het zwijn dichtbij is, loop dan rustig achteruit zonder te rennen. Wilde zwijnen

zijn snel en kunnen agressief reageren als ze zich bedreigd voelen;

- Als het zwijn blijft staan, houd dan gepaste afstand. Loop of fiets niet door. Het zwijn ziet je dan mogelijk als een bedreiging en zal je willen verjagen;
- Maak geen dreigende gebaren en probeer niet te schreeuwen tenzij het dier daadwerkelijk in de aanval gaat; dan kan veel lawaai maken helpen om het dier af te schrikken;
- Houd altijd je hond aan de lijn. Meng je niet in een eventuele confrontatie tussen zwijn en hond. De meeste ongelukken gebeuren als de eigenaar de hond probeert te beschermen;
- Voeder wilde zwijnen nooit. Zwijnen die aan mensen gewend raken, verliezen hun natuurlijke schuwheid en kunnen gevaarlijk worden;
- Word je bedreigd door wilde zwijnen in je directe woonomgeving? Zoek dan beschutting, bijvoorbeeld op een verhoging zoals een bankje, hek of boom, of verschuil je achter een boom. En neem contact op met de politie. Wilde zwijnen zijn van nature schuw. Het is onnatuurlijk gedrag als ze bedreigend en niet schuw zijn. Dan moeten er snel maatregelen worden genomen. Ook als je te maken hebt met een aanrijding van een zwijn, moet je dit melden bij de politie.

[Bron: Valkenswaard 24 05-05-2025](#)

Kinderen leren van en met natuur: Herenboeren werken samen met basisscholen uit Cranendonck

Een nieuw initiatief in Cranendonck: Herenboeren De Grootte Heide gaat samenwerken met basisscholen in de buurt om kinderen op een veilige, speelse én leerzame manier in contact te brengen met natuur, voeding en duurzaamheid.

Onder leiding van de werkgroep Educatie ontwikkelen zij een programma waarin binnen en buiten elkaar versterken. Op 16 april 'knabbelden' zij samen een lintje door ter opening van de samenwerking.

Vanuit de gedeelde visie op natuurlijk leren, krijgen kinderen de kans om actief deel te nemen aan het boerenleven op de Herenboerderij. Hier ontdekken zij waar voedsel vandaan komt en hoe je duurzaam met de aarde om kunt gaan. Buiten leren is niet alleen leuk, maar ook waardevol voor de ontwikkeling van kinderen: het stimuleert nieuwsgierigheid, betrokkenheid en verantwoordelijkheid.

“Kinderen leren het meest door zelf te ervaren. Op de boerderij kunnen ze ontdekken, verwonderen en echt voelen wat natuur en voedsel betekenen. Dat gun je elk kind”, vertelt Hanneke Balk, voorzitter Herenboeren De Grootte Heide. Basisschool De Ontdekking deelt deze missie: onderwijs dat verder gaat dan het klaslokaal, waar ontdekken, veiligheid en samenwerking centraal staan.

De eerste gezamenlijke activiteiten gaan binnenkort van start. Alle groepen bezoeken de boerderij, helpen bij het planten en oogsten, en leren in de praktijk over kringlopen en biodiversiteit. De samenwerking zal de komende tijd verder worden uitgebouwd met lessen en projecten waarin leren en doen hand in hand gaan. Uiteindelijk kunnen meerdere basisscholen aansluiten bij dit initiatief.

Met dit initiatief bouwen Herenboeren De Grootte Heide samen met het basisonderwijs aan een toekomst waarin kinderen én natuur meer centraal staan.

[Bron: Cranendonck 24 18-04-2025](#)

Rechtbank vernietigt natuurvergunning Schiphol, gevolgen onduidelijk

De natuurvergunning van Schiphol wordt vernietigd. Dat heeft de rechtbank in Den Haag

bepaald in een zaak die was aangespannen door milieuorganisatie Mobilisation for the Environment (MOB), bekend van de vele stikstofzaken tegen de overheid.

De gevolgen van de uitspraak zijn nog onduidelijk. Het betekent niet dat er per direct minder vliegtuigen vertrekken en aankomen op Schiphol, meldt de luchthaven, die in hoger beroep gaat tegen de uitspraak.

Demissionair staatssecretaris Rummenie (Natuur) schrijft in een brief aan de Tweede Kamer dat het geheel of gedeeltelijk stilleggen van Schiphol "in proportionaliteit afgewogen moet worden in verhouding met de daarmee te dienen belangen". Zo wijst hij op de status van Schiphol "als een luchthaven van (inter)nationale betekenis". Hij zegt de Kamer zo spoedig mogelijk te informeren over wat de volgende stap is.

Johan Vollenbroek, voorzitter van MOB, zegt te overwegen een handhavingsverzoek in te dienen, mocht blijken dat Schiphol blijft vliegen zonder vergunning. Hij zegt de reactie van het kabinet af te willen wachten. De vergunning werd in 2023 verleend, nadat Schiphol jarenlang illegaal stikstof had uitgestoten. Vorig jaar november betoogde MOB bij de rechter dat de onderbouwing voor die vergunning rammelt. Zo zei de milieuorganisatie dat niet alle regels en procedures goed zijn gevolgd.

Volgens de rechtbank is de vergunning inderdaad niet "zorgvuldig voorbereid en voldoende gemotiveerd". Daarom kan de natuurvergunning niet in stand blijven en wordt die vernietigd, stelt de rechtbank.

Nagenoeg alle bedrijven die stikstof uitstoten die neerkomt in Natura 2000-gebieden hebben daar een natuurvergunning voor nodig. Schiphol had die jarenlang niet, maar dat werd jarenlang gedoogd. Omdat dat niet meer houdbaar was, verleende toenmalig minister Van der Wal in 2023 een vergunning.

Volgens MOB heeft de luchthaven rechten voor 300.000 vluchten per jaar, terwijl de vergunning geldt voor 500.000 vluchten. Alle partijen zijn het erover eens dat Schiphol daar eigenlijk geen recht op heeft. Het verschil moet dus gecompenseerd worden.

Dat deed Schiphol onder meer door extern salderen: het opkopen van stikstofruimte, zoals Schiphol bijvoorbeeld deed bij negen boerenbedrijven. Daar is de rechtbank kritisch over, en wijst daarbij op de zogeheten additionaliteitsvereiste. Dat houdt in dat de minister bij het verlenen van de vergunning beter had moeten onderbouwen dat de opgekochte stikstofrechten niet nodig zijn voor natuurherstel. Ook is onvoldoende onderzocht wat de gevolgen zijn van de toegenomen geluidsbelasting voor diersoorten in de natuurgebieden. Volgens de rechtbank moet Schiphol blijven motiveren hoe de stikstofneerslag binnen afzienbare tijd daalt. In de bestaande vergunning ontbreekt die motivering.

MOB is blij met de uitspraak van de rechtbank. "Er is hier een vergunning verleend op grond van geitenpaadjes, er is gesjoemeld met stikstofcijfers. We zijn blij dat de rechtbank dat afstraft", zegt Vollenbroek. Volgens MOB blijkt uit de uitspraak dat "het huidige aantal vliegbewegingen niet te handhaven is". Schiphol zegt dat uit de uitspraak blijkt dat de vergunning "grotendeels" goed is ingediend. De eisen over het opkopen van stikstofrechten zijn volgens de luchthaven pas na het verlenen van de vergunning in het leven geroepen. "Dat vraagt een landelijke oplossing van de overheid", laat Schiphol weten in een reactie. Wel is de luchthaven van plan de vergunningaanvraag te wijzigen.

Bron: Website NOS 04-06-2025

Valkenswaard krijgt natuurbegraafplaats: deze locatie heeft gemeente op het oog

De gemeente Valkenswaard krijgt een natuurbegraafplaats. Op verzoek van de gemeenteraad heeft het college van B&W laten onderzoeken welke locaties binnen de gemeente daarvoor geschikt zijn. Uit dit onderzoek komt een bosgebied bij Klein Borkel als meest geschikte locatie naar voren, zegt de gemeente.

Een natuurbegraafplaats is een deel van een natuurgebied waar mensen worden begraven. Een natuurbegraafplaats ziet eruit als een gewoon natuurgebied. De graven gaan op in de natuur. Er zijn geen grafstenen en de graven worden niet gemarkeerd. De graven kunnen tijdelijk herkenbaar zijn aan liggende boomschijven met een naam erop.

Er zijn diverse locaties onderzocht op hun geschiktheid voor natuurbegraven. In eerste instantie is breed gekeken naar bestaande natuurgebieden, wat leidde tot een selectie van vier locaties. Deze zijn vervolgens beoordeeld op onder andere planologische, ecologische en fysieke kenmerken. Op basis daarvan kwamen bosgebied Klein Borkel en natuurgebied De Malpie als voorkeurslocaties naar voren.

Het college van B&W stelt een bosgebied bij Klein Borkel voor als locatie voor de ontwikkeling van een natuurbegraafplaats. Het bos ligt ten zuidwesten van de Luikerweg en ten noorden van de Bergeijksedijk. Om deze ontwikkeling mogelijk te maken heeft de gemeente Valkenswaard de intentie Klein Borkel te ruilen tegen gronden van Natuurmonumenten in De Malpie.

Het college van B&W heeft de gemeenteraad geïnformeerd over de voorgestelde voorkeurslocatie. Gemeenteraadsleden

hebben drie weken om hun eventuele wensen en bedenkingen kenbaar te maken bij het college. Daarna neemt het college een definitief besluit.

Natuurbegraven Nederland en Natuurmonumenten werken al sinds 2014 jaar samen vanuit de gezamenlijke ambitie om de natuur te versterken en tegelijkertijd tegemoet te komen aan de maatschappelijke behoefte aan een laatste rustplaats in de natuur. Door de samenwerking tussen Natuurbegraven Nederland en Natuurmonumenten blijft de natuurbegraafplaats op lange termijn natuur, met blijvend goed beheer. Een voorbeeld daarvan is de natuurbegraafplaats Schoorsveld in Heeze.

[Bron: Valkenswaard zoals het was 22-04-2025](#)

Extinction Rebellion start acties tegen giflozingen in rivier de Dommel

Extinction Rebellion start acties tegen giflozingen door zinkbedrijf Nyrstar in het Belgische Pelt.

Het zit zo: vanuit Pelt loost Nyrstar duizenden kilo's chloriden, sulfaten en het giftige Thallium, dat in de Dommel terechtkomt.

Activistische beweging Extinction Rebellion (XR) bemoeit zich ook met deze kwestie. "Nyrstar loost al vele jaren zouten en gifstoffen in de Dommel. De zouten bedreigen planten en vissen, de gifstoffen bedreigen de menselijke gezondheid. Nyrstar vraagt per 1 januari een nieuwe vergunning om weer vele jaren deze stoffen te lozen. XR wil dat deze lozingen stoppen."

Met als motto 'geen rommel in onze Dommel' start de groep acties tegen nieuwe lozingsvergunning voor de Belgische vestiging van zinkfabriek Nyrstar. Wat de acties precies zullen zijn, verklapt de lokale groep XR De Kempen nog niet. Wat ze wel zeggen: "Maar naast publiek-vriendelijke acties, zoals het ophangen van posters en uitdelen van flyers in de Nederlandse Dommelgemeenten, zullen er ook andere acties zijn in de buurt van de Belgische vergunningverlener en van

waterschap De Dommel. Het Waterschap zal advies gevraagd wordt over de vergunningaanvraag.

Eddie Conjaerts van Natuurpunt Pelt zegt in [Pointer](#): "Door het lozen van de Nyrstar-zinkfabriek is er stroomafwaarts nog maar een derde van het natuurleven over."

De waterloop van de Dommel is onderdeel van het Europese natuurnetwerk Natura 2000. En 23 natuurgebieden waar de Dommel doorheen stroomt zijn aangewezen als Natura 2000-gebieden. Extinction Rebellion: "De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) verplicht alle EU-landen om in 2027 te voldoen aan vastgelegde doelstellingen voor schoon oppervlaktewater. Minstens moeten EU-landen zich aantoonbaar inspannen om die doelstellingen te halen. Door de lozingen van zinkfabriek Nyrstar raken deze doelstellingen véér uit het zicht. Alle inspanningen van Nederlandse overheden voor schoon oppervlaktewater worden daarmee dweilen met de kraan open."

[Bron: Valkenswaard 24 02-04-2025](#)

Motorcrossers maken Leenderbos onveilig "wachten op ongelukken"

Afgelopen week zijn er diverse crossmotoren gesignaleerd in het Leenderbos. Wandelaars met (kleine) kinderen en honden voelden zich onveilig door het agressieve rijgedrag van de crossers.

Het is verboden om te crossen in het Leenderbos maar kennelijk nodigt het uit om dit toch te doen. Niet alleen de rust wordt verstoord, ook voor de dieren die er leven, maar vooral voor de mensen die komen genieten van de prachtige natuur.

Boswachter Erik Schram van Staatsbosbeheer: "Levensgevaarlijk dat wildcrossers zo door het natuurgebied scheuren. Vooral op een plek waar vaak kinderen spelen en mensen met de hond los mogen lopen. Het is wachten op ongelukken."

Motorcrossers kunnen terecht op speciaal aangelegde crossbanen in de omgeving.

[Bron: Heeze-Leende 24 02-06-2025](#)

Informatief

Nieuwsbrief BVM2 31-05-2025

Vliegveld blokkeert woningbouw

Toen Hans Alders Eindhoven Airport in 2010 opstootte in de vaart der vliegbewegingen, hebben de toenmalige wethouders in de regio afgesproken dat er geen grootschalige woningbouw zal plaatsvinden in de 20Jegeluidszone (grootschalig is >50 woningen). Dat kostte de gemeente Son en Breugel toen het plan Sonniuswijk (3000 woningen). Op <https://bvm2.nl/documentatie-bij-de-woningbouwbeperking-door-de-20ke-zone-rond-het-vliegveld> kan men lezen hoe dat allemaal toen zo gelopen is.

Nu onze regio aan het begin van een enorme schaa sprong staat, beginnen de afspraken van toen te knellen en lokt de gedachte om toch weer in de 20Ke-zone te gaan bouwen. (Wie zich nu vaag herinnert dat dit ook bij Schiphol een dergelijk spanningsveld is, ziet dat goed.) De gemeente Eersel zocht of zoekt bijvoorbeeld een woningbouwlocatie in Wintelre (<https://bvm2.nl/bvm2-bouw-niet-in-de-20ke-zone-in-wintelre>).

Ook de gemeente Son en Breugel wil de grenzen van de 20Ke-zone opnieuw ter discussie stellen om toch iets te realiseren van het oude Sonniuswijk plan (<https://bvm2.nl/meer-wonen-minder-vliegveld>). Er ligt nog geen besluit waartegen eventueel kan worden geprotesteerd het is nog maar een gebiedsvisie.

BVM2 begrijpt dat wethouders die moeten bouwen, wanhopig zijn. Maar de oplossing is niet om toekomstige bewoners in onaanvaardbare herrie te zetten. de oplossing is een kleinere 20Ke-zone waardoor er bouwgrond vrijkomt.

Thom Aussems, onder andere ex-directeur van de Eindhovense woningbouwvereniging Trudo, stelt voor om het vliegveld op deze locatie op te heffen, en om de militaire functie naar elders te verplaatsen. Hij vindt het huidige vliegveld een ideale locatie voor een nieuwe stadswijk.

BVM2 heeft sympathie voor het gedachtengoed van Aussems, en heeft hem gesteund met informatie en met het geven van bekendheid aan zijn ideeën (o.a. op de laatste Knegselbijeenkomst).

Van het opheffen van het civiele vliegen zou BVM2 niet wakker liggen. BVM2 streeft zelf al naar een forse verkleining (van 40.500 naar ca.. 25.000-30.000 vliegbewegingen) om de doelstellingen van het Van Geel advies te kunnen halen.

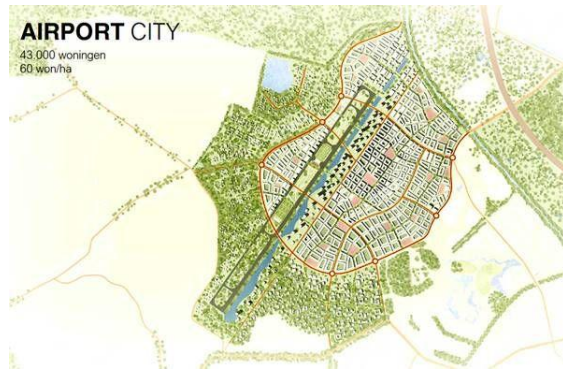
Het militaire vliegen is een ander verhaal. Van BVM2 zou er nagedacht mogen worden over een verplaatsing, maar uiteindelijk is het aan de democratische orde in Nederland om militaire besluiten te nemen. Leven of doodvluchten zijn toch van een andere orde als vakantietripjes naar Valencia. BVM2 vindt in ieder geval dat de optie om de totale luchthaven te verplaatsen gedegen op mogelijkheden met voor en nadelen moet worden onderzocht, voordat door de forse investering in 2027 in de baanrenovatie de ruimtelijke ontwikkeling van de Brainport regio weer voor tientallen jaren door de luchthaven wordt belemmerd. Desnoods moet deze renovatie maar even worden uitgesteld, om een gedegen afweging mogelijk te maken. Onlangs heeft Aussems zijn ideeën uiteengezet tijdens een avond in het Architectuur Centrum Eindhoven. Hij had iemand een visualisatie laten maken van hoe een nieuwe stadswijk op het vliegveldterrein er uit zou kunnen zien – heel mooi. Zie <https://bvm2.nl/thom-aussems-bepleit-verplaatsing-luchthaven/>.

Defensie

Na de avond in het Architectuurcentrum maakte Defensie zijn nationale plannen voor Meer ruimte voor Defensie bekend.

De eerste observatie is dat een verplaatsing van de militaire functie, zoals Aussems die wil, niet wordt afgewogen. Omdat alles op uitbreiding van de militaire activiteiten is gericht is dat misschien wel te begrijpen, maar niet verstandig. Waarom is bijvoorbeeld niet het mede verhuizen van de overige militaire activiteiten naar Lelystad, samen met het daar stationeren van de F35, onderzocht? Of is het

verplaatsen daarvan naar De Peel een betere optie?

De tweede observatie is dat in het werkgebied van BVM2 geen belangrijke functiewijzigingen benoemd zijn die iets met vliegen te maken hebben. In hoeverre er binnen de bestaande mogelijkheden meer militair gevlogen gaat worden, valt uit de plannen niet af te leiden. Op één mogelijke uitzondering na (de derde observatie) dat er meer militair geoefend gaat worden in Oirschot. BVM2 kan niet wat aan dit besluit zelf iets doen, maar kan mogelijk wel (zoals dat ook nu gebeurt met het militaire vliegen) afspraken maken over de uitvoering als daar vliegende toestellen bij betrokken zijn, zoals helikopters of drones. Hier staat 'mogelijk', want dat moet nog blijken.

Geluid

BVM2 heeft het standpunt ingenomen dat een goede regulering van het geluid met alleen maar een jaargemiddelde (met straffactoren) voornamelijk een illusie is. BVM2 wil ook een maximum aantal vliegbewegingen benoemd houden (en wel 25000 a 30000). Voor een goede bescherming van omwonenden en de omgeving blijft een "dubbel slot" noodzakelijk. Dus zowel begrenzen door een maximale geluidscontour als door het maximum aantal vliegbewegingen. Zie voor nadere uitleg <https://bvm2.nl/wp-admin/post.php?post=5517>

In zijn Klimaatplan 2026-2030 heeft Eindhoven geen vliegveld

De gemeente Eindhoven heeft onlangs zijn Klimaatplan 2026-2030 uitgebracht. Dat is op zich een verdienstelijk plan met één groot gebrek: het binnen de gemeentegrenzen gelegen vliegveld bestaat niet.

Maar dat is zoets als zwijgen over de olifant in de kamer, want het civiele vliegen op het vliegveld was in 2024 op zijn eentje goed voor 29% van alle Eindhovense broeikasgasemissies. Voor de precieze gegevens en voor de bron van dit cijfer, zie <https://bvm2.nl/eindhoven-airport-grootste-bron-van-broeikasgassen-in-de-gemeente-eindhoven/>.

Op dinsdagavond 03 juni gaat Bernard Gerard op het plan inspreken.

Advies uitgegaan voor opstellers programma's gemeenteraadsverkiezingen 2026

In maart 2026 vinden weer gemeenteraadsverkiezingen plaats. Politieke partijen beginnen nu ongeveer met het opstellen van programma's. Daarom heeft BVM2 een advies ontwikkeld dat politieke partijen kunnen gebruiken voor een vliegveldparagraaf in hun programma. Politieke partijen die nu al in een gemeenteraad zitten, hebben het toegestuurd gekregen. Partijen die er nu niet in zitten, maar wel willen gaan meedoen, kunnen het op onze site vinden onder <https://bvm2.nl/bvm2-brengt-advies-uit-t-b-v-gr-verkiezingen-2026>
In one liners samengevat

- volledige uitvoering van het advies-Van Geel uit 2019
- handhaving van een dubbel slot op het aantal civiele vliegbewegingen
- reductie van het aantal civiele vliegbewegingen tot maximaal 25000 a 30000
- geen grootschalige woningbouw in de 20Ke-zone

Wim Scheffers
Bernard Gerard

bestuur@bvm2.nl
<https://bvm2.nl>

Nieuwe doelen Natura 2000 nog altijd onvoldoende

Het kabinet werkt aan nieuwe doelen voor Natura 2000. Dat doelen meer concreet worden uitgewerkt is een verbetering, maar de optelsom van alle maatregelen leidt er niet toe dat we de doelen ook gaan halen. Daar is echt een forse uitbreiding voor nodig.

Het verder concretiseren van de Natura 2000-doelen is een belangrijke stap in de goede richting, maar het roept ook de vraag op waarom er geen lessen getrokken worden uit de vele evaluaties en rapporten over het functioneren van het Natura 2000-beleid. De jaarlijkse voortgangsrapportage laat stilstand of achteruitgang zien – wat in strijd is met het verslechteringsverbod uit de Habitatrichtlijn. Uit de lerende evaluatie van het Natuurpact blijkt dat we niet leren van onze fouten. We kunnen geen uitspraken doen over de effectiviteit van alle maatregelen op de LVVN-begroting, in veel gevallen omdat de positieve effecten er niet zijn. Dat vraagt echt een andere aanpak. We hebben grotere gebieden nodig, die landschappelijk verbonden zijn en we moeten daarin meer soorten beschermen.

Méér is makkelijker

Mensen die natuur als hindermacht ervaren doen het liefst zo weinig mogelijk. Dat is begrijpelijk maar ook onhandig: hoe minder je aan natuur doet, hoe slechter het gaat en hoe groter de hindermacht. Daarom is het van belang de vlucht naar voren te kiezen: in grotere gebieden is het veel makkelijker om de doelen te halen waardoor er ook meer ruimte komt voor versturende activiteiten. Hoe lager de ambities, hoe moeilijker het is om de doelen te halen. Slecht 9 procent van ons grondgebied is begrensd als Natura 2000-gebied en op zo weinig grond krijg je het simpelweg niet gedaan.

De helft van de beschermde soorten en habitats is voor de gunstige staat van instandhouding afhankelijk van gebieden die we niet begrensd hebben in Natura 2000. Dat is kwetsbaar gebleken en er is herhaaldelijk door kennisinstellingen op gewezen dat vergroting van het areaal nodig is. Het doel van 30 procent natuur in 2030 wordt op deze manier niet gehaald.

Op sommige plaatsen zorgt de minimale begrenzing voor hele vreemde situaties, zoals bijvoorbeeld Natura 2000-gebied de Gelderse Poort dat is aangewezen voor trekvissen, maar waar het water buiten de begrenzing is gehouden. Dat vissen op het land beschermen weinig kans van slagen heeft, behoeft hopelijk geen toelichting. Maar breder bekeken, en met het oog op de doelen zoals die voor rivieren staan beschreven in de natuurherstelverordening zou het logischer en zinvoller zijn om de hele rivier, inclusief uiterwaarden te begrenzen. Maatregelen krijgen dan min om meer vanzelf een integraal karakter, met ook ruimte voor economische activiteiten.

Boerennatuur kan veel beter

De inbreukprocedure Vogelrichtlijn vereist dat we ook gebieden moeten gaan aanwijzen voor weidevogels, het is jammer dat het (weer) langs juridische weg moet worden afgedwongen maar het biedt ook kansen om de leefbaarheid op het platteland te verbeteren. Succesvolle pilots met hamsterbeheer en graanakkers laten zien dat het kan. Het maakt boeren weer trots en het draagvlak onder de bevolking voor kleinschalig cultuurlandschap is groot. Daarbij helpt het

wanneer er ook concrete doelen worden uitgewerkt voor de soorten van bijlage 4 van de Habitatrichtlijn. Want wat voor gebieden geldt, geldt ook voor soorten: hoe meer soorten je beschermt, hoe makkelijker het wordt. Je wordt dan in de richting van integrale maatregelen gestuurd en het voedselweb wordt weer compleet.

Nieuwkomers horen erbij

Soorten die relatief recent zijn opgedoken, maken deel uit van de natuurlijke systemen, maar uitgewerkte doelen voor kraanvogel, oehoe, otter, bever en wolf ontbreken nog. Dat wolven leiden tot controversen valt te begrijpen, maar juist om conflicten te vermijden is het van belang maatregelen goed uit te werken in beheerplannen waarin integraal gestuurd wordt op herstel van natuurlijke dynamiek en op alle aanwezige en potentiële natuurkwaliteiten. Op de Zuid-Veluwe blijkt dat wolven zorgen voor betere natuurkwaliteit doordat zij de aantallen reeën beter reguleren dan jagers dat kunnen. Een snelle check in de natuurdata kan laten zien of de 'gebieden compleet' zijn.

Beleid baseren op feiten

Het regeerprogramma maakt een punt van beleid baseren op metingen en feiten. Daar kunnen we vandaag mee beginnen. Want op

het Nationaal Dashboard Biodiversiteit staan vrijwel alle biodiversiteitsdoelen op rood of oranje. Alle metingen en feiten laten zien dat we meer natuur nodig hebben, grotere gebieden die landschappelijk logisch verbonden zijn. Dat betekent ook dat een duidelijke motivatie nodig is wanneer je van wetenschappelijke adviezen afwijkt – en die ontbreekt hier en daar. De term 'ecologisch haalbaar' is niet duidelijk gedefinieerd: wat ecologisch haalbaar is, hangt af van biotiek en a-biotiek; van condities en van maatregelen. Beide zijn beïnvloedbaar, zeker als er geen einddatum wordt gesteld. Iets bij voorbaat onhaalbaar verklaren is in het licht van het grote historische verlies niet verstandig.

Dwingelderveld

De ervaring leert dat beheer- en herstelmaatregelen vaak niet effectief zijn, maar dat is dan niet de schuld van beheerders en boeren. Veel vaker heeft het te maken met waterpeil en stikstofdepositie. Als je niet bereid bent noodzakelijke maatregelen ook te nemen, dan wordt op den duur alles onhaalbaar.

De maatschappelijke opgaven vragen heel veel meer dan wat er met de aanpassing van de Natura 2000-doelen wordt voorgesteld. Niet alleen voor de natuur zelf, maar juist ook voor de maatschappelijke doelen die daarvan afhankelijk zijn: een gezonde samenleving met ruimte voor landbouw, woningbouw, recreatie, energieopwekking en schoon drinkwater.

Tekst: Sander Turnhout, SoortenNL

Foto's: Kars Veling

[Bron: Nature Today](#)

Activiteiten

Wandeling Ommetje Borkel

Op de zaterdag vóór Pinksteren, zaterdag 7 juni, organiseerde Groen en Heem een wandeling in de omgeving van Borkel en Schaft. We hadden Koen Jellema van Natuurmonumenten bereid gevonden om ons rond te leiden.

Tijdens het 'Ommetje Borkel en Schaft' vertelde Koen over de ontstaansgeschiedenis van het gebied, de verschillende vormen van natuurbeheer en de uitdagingen waar zij als beheerder mee te maken hebben. Ook kwam de huidige en gewenste hydrologie van het Dommeldal aan bod, inclusief de rol die provincie en waterschap hierin spelen. Verder werd er stilgestaan bij de samenwerking met de landbouw. Natuurlijk was er ook ruimte voor vragen vanuit de groep, die Koen graag beantwoorde.

De groep bestond uit ongeveer 15 mensen, een perfect aantal volgens Koen, die uit ervaring aangegeven had dat bij grotere groepen veel deelnemers maar de helft meekrijgen van wat er verteld wordt.

We begonnen de wandeling om 10.00 uur en verzamelden bij de kiosk op het plein aan de Dorpstraat in Borkel. Rond de klok van half één waren we rond en sloten af met een wel verdiend kopje koffie en appelgebak.

Colofon

Groen en Heem Actueel is het drie maandelijks orgaan van de vereniging Groen en Heem.

Correspondentie adres

Groen en Heem
Postbus 567, 5550 AN
Valkenswaard
Tel.: 040-22 60 010
info@groenenheem.nl
www.groenenheem.nl

Redactie

Eindredactie en Lay-out :
Bas Verbeek

Redactieleden:

Lambert de Brouwer, Ton Zwerts

Financieel

IBAN: NL17TRIO0391081616
KvK: 40235293

Aanwijzingen voor auteurs zijn op aanvraag verkrijgbaar bij de hoofdredacteur. Artikelen dienen digitaal te worden aangeleverd.

Adreswijzigingen

Kunnen worden doorgegeven aan de ledenadministratie:
info@groenenheem.nl

© 2025 Groen en Heem